CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkuszy	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200, MGEP-R0-240, MGEP-R0-400, MGEU-R0-100
Termin egzaminu:	11 czerwca 2025 r.
Data publikacji dokumentu:	13 czerwca 2025 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–2)

Wymagania egzaminacyjne 2025[1]	
Wymagania ogólne	**Wymagania szczegółowe**
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.3) Zdający […] klasyfikuje skały, przedstawia genezę skał […]. XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Sudetów […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PPF

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

Zadanie 1.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.3) Zdający […] klasyfikuje skały, przedstawia genezę skał […]. Zakres podstawowy I.6) Zdający wykazuje przydatność fotografii [...] do pozyskiwania informacji o środowisku geograficznym oraz interpretuje ich treść. V.4) Zdający rozpoznaje wybrane rodzaje skał oraz przedstawia ich gospodarcze zastosowanie.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne nazwy dwóch skał oraz poprawna przyczyna ich jawnokrystalicznej budowy.

1 pkt – poprawne nazwy dwóch skał albo poprawna przyczyna ich jawnokrystalicznej budowy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Skała oznaczona literą X: gabro

Skała oznaczona literą Y: granit

Przykładowe przyczyny:

- Długotrwałe zastyganie magmy pod powierzchnią Ziemi pozwala na wykrystalizowanie się minerałów.
- Zastyganie i krystalizacja magmy pod powierzchnią Ziemi na dużych głębokościach.
- Zastyganie i krystalizacja magmy w warunkach wysokiej temperatury i wysokiego ciśnienia pod powierzchnią Ziemi.

Zadanie 1.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi. XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Sudetów […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – sformułowanie poprawnego wniosku uwzględniającego oba rodzaje skał.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Wzniesienia terenu są zbudowane ze skał magmowych i metamorficznych, a obniżenia – ze skał osadowych.

Zadanie 2.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […] i globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Zakres rozszerzony II.1) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca na dowolnej szerokości geograficznej w dniach równonocy i przesileń […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
180°
23 września
ruiny zamku

Zadanie 2.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […]. Zakres podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej […].	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
1 pkt – poprawny sposób obliczenia.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
1 : 25 000
1 cm – 250 m
1,5 cm – 375 m
Wieżyca 415 m n.p.m.
Przełęcz Dębowa 380 m n.p.m.

$S = \frac{(415-380)\times 100}{375} = 9{,}3\% \approx 9\%$
Średni spadek terenu 9%

Zadanie 2.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie [...] zróżnicowania przyrodniczego [...]. 4. Formułowanie [...] wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Dom Turysty PTTK „Pod Wieżycą” (pole C2) – Ślęża: B
Parking na przełęczy Tąpadła (pole A5) – Ślęża: C

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie [...] wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

działalności człowieka w środowisku geograficznym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy środowiska geograficznego.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Liczne grupy skalne.
- Duża lesistość.
- Jest to obszar parku krajobrazowego.
- Na szczycie Ślęży utworzono rezerwat.
- Na szczycie i zboczach masywu występują obiekty kulturowe.

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. 5. Rozumienie możliwość wykorzystania technologii geoinformacyjnych w poznawaniu świata i identyfikowaniu złożonych problemów środowiska geograficznego. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Zakres rozszerzony I.5) Zdający wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne i geoinformacyjne do pozyskiwania [...] i prezentowania informacji geograficznych. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. I.6) Zdający wykazuje przydatność [...] zdjęć satelitarnych do pozyskiwania informacji o środowisku geograficznym oraz interpretuje ich treść.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna nazwa miejscowości i poprawne dwie cechy antropogeniczne.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Sulistrowice
Przykładowe cechy antropogeniczne:
- Obecność sztucznego zbiornika wodnego.
- Obecność zabudowań na wschód od zbiornika / wzdłuż dróg.
- Obecność tamy (przez którą przebiega droga).
- Rozmieszczenie zabudowy po obu stronach dróg.

Zadanie 5.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca [...] oraz obliczeń różnicy czasu słonecznego. Zakres podstawowy II.1) Zdający podaje cechy ruchów Ziemi […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 5.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie [...] obliczeń różnicy czasu słonecznego. Zakres podstawowy II.1) Zdający podaje cechy ruchów Ziemi i charakteryzuje ich następstwa […].

8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej […].	

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne obliczenia i poprawny wynik.
1 pkt – poprawne obliczenia.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
170° – 21° = 149°
15° – 1h
1° – 4 minuty
149° – 9h 56 minut
12.00 + 9h 56 minut = 21.56
Odpowiedź: W miejscu oznaczonym na mapie literą A jest 21.56 czasu słonecznego.

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. II.3) Zdający wyjaśnia występowanie faz Księżyca, zaćmień Słońca i Księżyca oraz oddziaływanie Księżyca i Słońca na powstawanie pływów.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawna faza Księżyca i poprawne uzasadnienie dotyczące występowania największych pływów morskich.
1 pkt – poprawna faza Księżyca albo poprawne uzasadnienie dotyczące występowania największych pływów morskich.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Faza Księżyca: nów.

Przykładowe uzasadnienie:
W sytuacji przedstawionej na rysunku pływy są największe, ponieważ siły przyciągania Słońca i Księżyca się sumują.

Zadanie 7.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.3) Zdający wyjaśnia na przykładach genezę wiatrów [...] lokalnych i określa ich znaczenie dla przebiegu pogody.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FF

Zadanie 7.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** II.2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.3) Zdający wyjaśnia na przykładach genezę wiatrów [...] lokalnych i określa ich znaczenie dla przebiegu pogody. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie dotyczące różnicy zmiany temperatury.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Na stoku dowietrznym następuje (wymuszone) wznoszenie się powietrza, a wtedy temperatura spada początkowo zgodnie z gradientem suchoadiabatycznym, a następnie – podczas kondensacji pary wodnej – zgodnie z gradientem wilgotnoadiabatycznym. Na stoku zawietrznym suche powietrze opada (grawitacyjnie) i ogrzewa się zgodnie z gradientem suchoadiabatycznym.

Zadanie 7.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [...] świata. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych oraz wartościowanie działalności człowieka w środowisku geograficznym.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawny skutek termiki wiatru halnego z odpowiednią przyczyną.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Z powodu wzrostu temperatury powietrza występuje zanikanie pokrywy śnieżnej / pogorszenie warunków dla narciarstwa / występują warunki termiczne sprzyjające wzrostowi roślin.
- Z powodu porywistości wiatru halnego mogą występować wiatrołomy / utrudnienia w funkcjonowaniu wyciągów narciarskich / uszkodzenia linii przesyłowych / przerwy w dostawie energii elektrycznej.

Zadanie 8.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Zakres podstawowy

	I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna nazwa strefy klimatycznej lub typu klimatu i uzasadnienie dwoma argumentami odnoszącymi się do głównych cech klimatu odczytanych z klimatogramu.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Strefa klimatyczna lub typ klimatu: strefa klimatów równikowych / strefa równikowa / równikowy wybitnie wilgotny

Przykładowe uzasadnienia:

- Mała roczna amplituda temperatury powietrza (poniżej 5 °C).
- Wysoka temperatura powietrza przez cały rok (średnie wszystkich miesięcy powyżej 20 °C)
- Wysoka suma roczna opadów atmosferycznych (powyżej 1000 mm).
- Występowanie wysokich opadów atmosferycznych przez cały rok.
- Kulminacja opadów zaznacza się wiosną i jesienią podczas zenitalnego górowania Słońca.

Zadanie 8.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.6) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych. III.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. IV.3) Zdający objaśnia […] układ powierzchniowych prądów morskich […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy w tabeli.

1 pkt – poprawne uzupełnienie jednego wiersza albo jednej kolumny w tabeli.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
benguelski B 2
kanaryjski A 1

Zadanie 8.3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IV.5) Zdający wyjaśnia powstawanie różnych typów jezior [...].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
PF

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej [i] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce.** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIII.1) Zdający […] wyjaśnia wpływ procesów […] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski. Zakres podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XIV.7) Zdający identyfikuje cechy sieci rzecznej Polski.

11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
A3

Zadanie 10. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IV.4) Zdający […] opisuje cechy ustrojów rzecznych […]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. IV.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie sieci rzecznej na Ziemi.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Różnica wynika z rozkładu opadów atmosferycznych. W dorzeczu Tybru najniższe opady występują latem, a dorzecze Konga charakteryzuje się występowaniem wysokich opadów atmosferycznych przez cały rok.

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce**	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IV.2) Zdający wyróżnia rodzaje wód podziemnych […].

2. Analizowanie […] zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […].	IV.3) Zdający przedstawia uwarunkowania występowania wód podziemnych […].

Zasady oceniania
2 pkt – dwie poprawne różnice.
1 pkt – jedna poprawna różnica.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Wody głębinowe mają zazwyczaj wyższą mineralizację niż wody gruntowe.
- Wody głębinowe często występują pod ciśnieniem hydrostatycznym w przeciwieństwie do wód gruntowych.
- Temperatura wód gruntowych podlega większym zmianom w ciągu roku.
- Wody gruntowe mogą być bardziej zanieczyszczone niż wody głębinowe.
- Wody głębinowe, w odróżnieniu od gruntowych, nie uczestniczą w cyklu hydrologicznym.
- Wody gruntowe, w przeciwieństwie do głębinowych, są stosunkowo łatwo odnawialne.

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów [...]. XIII.7) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie rzeźby pobrzeża Bałtyku […]. Zakres podstawowy V.3) Zdający charakteryzuje główne procesy zewnętrzne modelujące powierzchnię Ziemi […].

Zasady oceniania
1 pkt – wybór poprawnego fragmentu wybrzeża i poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Fragment wybrzeża B

Przykładowe uzasadnienie:
Proces abrazji intensywniej zachodzi na wybrzeżu wysokim. Model terenu oznaczony literą B przedstawia obszar występowania wybrzeża klifowego (wysokiego), które jest kształtowane przez procesy abrazji (niszczenia).

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 10. Wykorzystanie narzędzi GIS w analizie i prezentacji danych przestrzennych. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne […] w dziejach Ziemi […]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów [...]. XIII.7) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie rzeźby pobrzeża Bałtyku […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
A3

Zadanie 13.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [...] gospodarczych [...] w przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze zjawiska geologiczne [...].

II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...] oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. [...].	Zakres podstawowy V.2) Zdający wyjaśnia przebieg głównych procesów wewnętrznych [...].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B3

Zadanie 13.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.8) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna przyczyna.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- Występowanie stref subdukcji, w których kierunki przemieszczania się płyt litosfery są zbieżne.
- Podsuwanie się płyt oceanicznych pod płyty kontynentalne (lub inne płyty oceaniczne).

Zadanie 14. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna**	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne

1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [...] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.9) Zdający wyjaśnia wpływ procesów geologicznych na [...] ukształtowanie powierzchni Ziemi na wybranych przykładach. XIII.5) Zdający wyjaśnia wpływ lądolodu na środowisko przyrodnicze pojezierzy [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne podobieństwo i poprawna różnica w genezie moreny czołowej i sandru.
1 pkt – poprawne podobieństwo albo poprawna różnica w genezie moreny czołowej i sandru.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Podobieństwo:
- Obie formy są akumulacyjne.
- Obie formy są formami polodowcowymi.

Różnica:
- Moreny czołowe powstają w wyniku akumulacyjnej działalności lądolodu, a sandry w wyniku akumulacyjnej działalności wód fluwioglacjalnych (polodowcowych).
- Moreny czołowe są formami wypukłymi, a sandry – formami o niewielkim urozmaiceniu terenu.
- Moreny czołowe zbudowane są z gliny zwałowej (iłów, piasków, żwirów, głazów), a sandry z materiału żwirowo-piaszczystego.
- Moreny powstają wzdłuż czoła lądolodu podczas jego postoju, a sandry na jego przedpolu.

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie […] zjawisk i procesów geograficznych. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy VI.1) Zdający przedstawia czynniki i przebieg głównych procesów glebotwórczych […].

funkcjonowania środowiska przyrodniczego [...]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	VI.2) Zdający wyróżnia cechy głównych typów gleb strefowych […], wyjaśnia ich rozmieszczenie na Ziemi. VI.4) Zdający wyjaśnia zależności między […] występowaniem typów gleb i formacji roślinnych w układzie strefowym.

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
lessy
step

Zadanie 16.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych […] [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego [...]. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXIII.1) Zdający wskazuje na mapie najbiedniejsze i najbogatsze państwa […]. Zakres podstawowy VII.5) Zdający porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju gospodarczego [...]. IX.1) Zdający [...] formułuje twierdzenia o prawidłowościach w zakresie zmiany roli sektorów gospodarki [...].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
FP

Zadanie 16.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania […]. Zakres podstawowy VII.8) Zdający porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju gospodarczego [...]. IX.1) Zdający [...] formułuje twierdzenia o prawidłowościach w zakresie zmiany roli sektorów gospodarki [...].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne cechy rolnictwa krajów Sahelu.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- rolnictwo ekstensywne
- rolnictwo pracochłonne, prymitywne
- małe nakłady finansowe
- niewielkie zastosowanie środków chemicznych i nawozów sztucznych
- niska mechanizacja

Zadanie 17.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VIII.2) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności świata [...]. Zakres podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-gospodarczych.

Zasady oceniania
2 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi i podanie dwóch poprawnych nazw państw.
1 pkt – zaznaczenie poprawnej odpowiedzi bez podania dwóch poprawnych nazw państw.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
C
Dwa państwa spośród wymienionych: Brazylia, Angola, Mozambik.

Zadanie 17.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VII.1) Zdający wykazuje wpływ dawnych systemów kolonialnych na współczesną sieć powiązań politycznych [...]. Zakres podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-gospodarczych.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
Gibraltar 2

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...].	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XV.3) Zdający […] wykazuje […] związek [zachowań prokreacyjnych Polaków] z uwarunkowaniami społeczno-kulturowymi i polityką prorodzinną państwa. Zakres podstawowy

8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź
Duży spadek dzietności kobiet wystąpił w dekadzie lat 1990–2000, charakteryzującej się wysoką stopą bezrobocia, która miała związek z przejściem od gospodarki centralnie zarządzanej do rynkowej. Wysoka stopa bezrobocia nie sprzyjała stabilizacji ekonomicznej rodzin i podejmowaniu decyzji o posiadaniu dzieci.

Zadanie 19. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VIII.2) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności świata [...]. Zakres podstawowy VIII.9) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie religijne ludności świata […] oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę. VIII.10) Zdający wyróżnia główne kręgi kulturowe.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne dokończenie dwóch zdań.
1 pkt – poprawne dokończenie jednego zdania.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
C
A

Zadanie 20. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych, kulturowych, gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VIII.6) Zdający identyfikuje […] typy fizjonomiczne miast […].

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Chicago
2. Kair
3. Bratysława

Zadanie 21. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa, przedstawia ich uwarunkowania oraz wyróżnia główne cechy regionów rolniczych na świecie. XIX.1.) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...], z klimatem [...] i zasobami wodnymi. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie wpływu klimatu i poprawne uwarunkowanie pozaprzyrodnicze.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie wpływu klimatu albo poprawne uwarunkowanie pozaprzyrodnicze.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Wpływ klimatu:
Uprawie ryżu najbardziej sprzyja klimat monsunowy, który charakteryzuje się wysoką wartością temperatury powietrza i dużą sumą opadów podczas monsunu letniego.

Uwarunkowanie pozaprzyrodnicze:
- Duża gęstość zaludnienia (duża liczba ludności).
- Wysokie zapotrzebowanie na żywność.
- Wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie.

Zadanie 22. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. XIII.3) Zdający analizuje […] wpływ działalności rolniczej […] na środowisko geograficzne.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie
B

Zadanie 23. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.2) Zdający przedstawia zasady rolnictwa ekologicznego [...]. XIX.1.) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw [...], z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […].

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi
- W województwie śląskim mniejszy udział ekologicznych użytków rolnych jest związany z silnym uprzemysłowieniem regionu, co nie jest korzystne dla rozwoju takich gospodarstw.
- W województwie warmińsko-mazurskim duży udział ekologicznych użytków rolnych związany jest z mniejszą niż w województwie śląskim ingerencją człowieka w środowisko, co sprzyja uprawom ekologicznym.
- Rozwój gospodarstw ekologicznych w województwie śląskim jest ograniczony przez uprzemysłowienie regionu (zanieczyszczone powietrze, dużą gęstość zaludnienia, wysoką urbanizację).
- Gospodarstwom ekologicznym w województwie warmińsko-mazurskim sprzyja czystsze środowisko (czystsze powietrze, mniejsza ilość terenów przemysłowych, niska urbanizacja).

Zadanie 24. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych, społecznych [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących […] wzajemnych zależności w systemie przyroda – człowiek – gospodarka.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Zakres podstawowy I.5) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. XI.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii, z uwzględnieniem podziału na źródła odnawialne i nieodnawialne oraz porównuje strukturę produkcji energii w Polsce ze strukturą w innych krajach […]. XI.6) Zdający dyskutuje na temat pozytywnych i negatywnych skutków stosowania odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna odpowiedź odnosząca się do dwóch państw.
1 pkt – poprawna odpowiedź odnosząca się do jednego państwa.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

Przykład 1.
W Danii rzeźba terenu i położenie na wyspach (duża długość wybrzeża) sprzyjają występowaniu wiatru o odpowiedniej sile, umożliwiającego produkcję energii w elektrowniach wiatrowych.

Przykład 2.:
W Norwegii sieć rzeczna jest gęsta, a duże spadki terenu sprzyjają wykorzystywaniu rzek do produkcji energii w hydroelektrowniach.

Zadanie 25. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie […] zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony XI.2) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu […] na świecie i w Polsce [...].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne uzupełnienie trzech wierszy w tabeli.
1 pkt – poprawne uzupełnienie dwóch wierszy albo jednej kolumny w tabeli.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Droga 128	1
Minas Gerais	3
Witwatersrand	4

Zadanie 26. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych [...]. 5. […] Proponowanie rozwiązań problemów dotyczących środowiska geograficznego.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. IX.3) Zdający wykazuje wpływ […] rozwoju nowych technologii na […] przemiany wewnątrzsektorowe na wybranych przykładach. XI.1) Zdający na wybranych przykładach wykazuje różnice między czynnikami

9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku […] społeczno-gospodarczym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map [...] tematycznych.	lokalizacji przemysłu tradycyjnego i zaawansowanych technologii [...]. XI.2) Zdający wskazuje obszary koncentracji przemysłu […] w Polsce [...].

Zasady oceniania

3 pkt – wybór województwa dolnośląskiego i trzy poprawne argumenty.
2 pkt – wybór województwa dolnośląskiego i dwa poprawne argumenty.
1 pkt – wybór województwa dolnośląskiego i jeden poprawny argument.
albo
– wybór województwa dolnośląskiego i trzy poprawne czynniki lokalizacji przemysłu nowoczesnych technologii.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

województwo dolnośląskie

Przykładowe uzasadnienia:
- W województwie dolnośląskim jest największa wśród wymienionych województw liczba studentów, którzy w przyszłości mogą stanowić wyspecjalizowaną kadrę pracowników.
- W województwie dolnośląskim jest największa wśród wymienionych województw liczba uczelni, które mogą zostać ośrodkami naukowo-badawczymi dla przemysłu high-tech.
- Czynnikiem lokalizacji jest kapitał finansowy, a obecnie najwyższe nakłady na działalność naukowo-badawczą w przeliczeniu na 1 mieszkańca wśród wymienionych województw są w województwie dolnośląskim.
- Dobrze rozwinięta infrastruktura komunikacyjna jest czynnikiem lokalizacji przemysłu high-tech, a w województwie dolnośląskim jest najgęstsza wśród wymienionych województw sieć (intensywnie rozbudowywana) autostrad i dróg ekspresowych.

Zadanie 27. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XII.1) Zdający wykazuje na podstawie [...] map tematycznych zróżnicowanie udziału poszczególnych rodzajów transportu w przewozach w Polsce [...].

11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne argumenty odnoszące się do obu obszarów.
1 pkt – jeden poprawny argument odnoszący się do obu obszarów.
albo
– dwa poprawne argumenty odnoszące się do jednego obszaru.
0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Przykładowe odpowiedzi

- Na obszarze B występuje baza surowcowa, a wywóz surowców jest możliwy dzięki obecności sieci transportu. Na obszarze A brak bazy surowcowej dla przemysłu.
- Na obszarze A jest słabo rozwinięty przemysł, na obszarze B silnie rozwinięty przemysł (górnictwo, hutnictwo) wymaga dobrego połączenia transportowego z pozostałą częścią kraju.
- Na obszarze B występuje duża ilość miast i duża gęstość zaludnienia, rozwój miast wiąże się z rozwojem sieci transportowych. Obszar A jest słabo zurbanizowany.
- Na dużą gęstość linii kolejowych na obszarze oznaczonym literą B duży wpływ miała polityka zaborców. Pod zaborem rosyjskim, na obszarze A, takich inwestycji było mniej niż na obszarze B.
- Rozwój sieci kolejowej na obszarze A utrudniają czynniki przyrodnicze, tj. duża liczba jezior, obszary podmokłe, duża lesistość.

Zadanie 28. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Zakres rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 8. Wykorzystanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych i tematycznych.	Zakres rozszerzony I.7) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XX.1) Zdający przedstawia najnowsze zmiany na mapie politycznej świata. XXII.2) Zdający […] analizuje i wyjaśnia zróżnicowanie poziomu zaspokojenia […] poczucia bezpieczeństwa […] oraz przyczyn zagrożenia życia […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny numer na mapie oraz poprawnie uzupełniony model przyczynowo-skutkowy.

1 pkt – poprawny numer na mapie.

albo

– poprawnie uzupełniony model przyczynowo-skutkowy.

0 pkt – odpowiedź niespełniająca wymagań na 1 pkt albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Numer na mapie: 4

Model przyczynowo-skutkowy:

Zbrojne walki międzyplemienne oraz wewnętrzne konflikty o władzę	→	A	→	C	→	Spadek poziomu życia ludności